

De schilder met het gouden hart

Eens in de zoveel tijd verschijnt een artikel dat je op slag betovert. "Van de Mabi tot het internet" in het locale tijdschrift de Ster is er zo een. Een van de meest markante personen uit mijn jeugd herleefde als bij donderslag. Ademloos las ik. Christoffel Henk Dijkman was dé schilder van Borgharen. Meer nog, hij was voor mij niet alleen de identificatie van de schilderkunst, maar ook de belichaming van de kunst in het algemeen.

Wij woonden beiden op "het fort": zo werd op onverklaarbare wijze de buurt genoemd die lag tussen de Bovenstraat (invalsweg van Borgharen) en de Maas. Weinig origineel werd de straat, die de wijk omklemde, "Langs de Maas" genoemd. Christoffel Henk Dijkman was voor ons "Henk van Dijk". Nooit heb ik meegemaakt dat hij dat corrigeerde: het was goed voor hem, en wij wisten niet anders. Hij woonde bij Bertha en Sjeng Wouters in het café aan de Maas. Zijn af- en herkomst was onbekend: een groot mysterie. Dat gemis maakte hem eerder voor mij nog mystieker, spannender. Hij was op een geheimzinnige manier op ons "fort" geland, en

was daar de eenvoud zelve, ongecompliceerd en één met zijn omgeving. Als hij niet buiten op zijn krukje achter zijn ezeltje zat, voelde je dat als een gemis, iets onvolledigs. Hoeveel uren heb ik niet als kind naast hem gezeten, betovert door zijn kunst om met fraaie kleuren zijn omgeving vast te leggen, om te toveren. Hij leerde me zien wat er was en tegelijkertijd ook niet was - een ware magiër. Altijd was ik bij hem welkom, naast het krukje. Hij zei niets, en toch communiceerde hij met je. Hij liet dat merken door op gezette tijd even met zijn vrije hand naar je toe te komen, hij gaf me dan iets: een snoepje of een koekje. Zijn blik week hierbij geen moment van zijn doek en zijn landschap. Al vroeg leerde hij mij heel diep te communiceren zonder dat daarvoor woorden nodig zijn.

Meneer Henk had een klein kunstgebit - met enkele voortanden - als zijn bovengebitt. Dat wou wel eens afzakken, en met dezelfde souplesse wist hij het dan met een natuurlijke beweging van zijn tong weer op z'n plaats te krijgen.

Op gezette tijd ging hij met zijn producten naar Maastricht. Ik zie nu weer dat beeld: meneer Henk met fiets en netjes aangekleed, hoed op. Handig verpakt, had hij zijn doeken aan beide zijden van zijn fietsframe gedrapeerd. Ik was altijd een beetje bezorgd, of dat wel goed ging. Op een keer, toen ik met mijn moeder in Maastricht was om een nieuw kostuum te kopen, zag ik in beide grote etalages van V&D zijn werk staan. Wat was ik toen trots: mijn schilder kunstenaar op zo'n centrale plek!

Ontelbare malen heeft hij het huis op de Maasdijk - van mijn grootouders aan moederskant - geschilderd. Op een dag gebeurde een klein wonder. Meneer Henk klopte bij ons aan - nooit eerder was dat gebeurd - mijn moeder deed open en nodigde hem ogenblikkelijk uit om binnen te komen. Henk had een klein schilderijtje bij zich van afmetingen 30x40 cm. Het was weer het huis op de dijk: mijn moeders ouderhuis. Hij liet in het midden of het een cadeautje was Mijn moeder was vooral verguld met het bezoek van Henk, onthaalde hem met borreltjes en betaalde hem voor dit alleraardigst werkje. Het heeft altijd in mijn ouders huis gehangen, en hangt nog steeds bij mij in huis. Het is mij meer waard dan wat dan ook!

Meneer Henk van Dijk heeft me meer dan wie dan ook, op zeer jonge leeftijd de liefde voor de kunst bijgebracht. Hij had hiervoor niet veel woorden nodig. Hij was voor mij een monument en voorbeeld, omdat hij zo zichzelf was.

Cor Stevens